2171
296

362
U - 23

1898

2010

362
Կ-23

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿՐԹԱՐԱՆ·ՈՐԲԱՆՈՑ

'Ի ԿԻՊՐՈՍ

ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

ԱՌԱՋԻՆ ՇՐՋԱՆԻ

(1897 Մարտ 18 — 1898 Մարտ 1)

ԳԱՀԻՐԷ
Տպագրութիւն
ՍԱՐԳԻՍ ԴԱՐԲԻՆԵԱՆ
1898

362
Ա-23 ն

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿՐԹԱՐԱՆ-ՈՐԲԱՆՈՑ

'Ի ԿԻՊՐՈՍ

ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

ԱՌԱՋԻՆ ՇՐՋԱՆԻ

(1897 Մարտ 18 — 1898 Մարտ 1)

1005/22447

ԳԱՀԻՐԷ
Տպագրութիւն
ՍԱՐԳԻՍ ԴԱՐԲԻՆԵԱՆ
1898

8787

2002

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿՐԹԱՐԱՆ-ՈՐԲԱՆՈՑ Ի ԿԻՊՐՈՍ

ՅԱՌԱՋԱԲԱՆ

Ի գիտութիւն բարեբարաց եւ բարեկամաց ազգային հասատութեանս, կը հրատարակեմք Որբանոցի Տեսչին առ խնամակալութիւնս ուղղեալ առաջին Տեղեկագիրն զոր ինքնած եւ ըստ ամենայնի ստոյգ գտած եմք:

Հասատութեանս սկզբնաւորութեան անցքեր արդեն ծանօթ են մեր ինն ամսով յառաջ հրատարակեալ Կանոնագրին, յորմէ պիտի տեսնուի որ խնամակալութեանս բռնած դիրքն այս սիրոյ գործին մէջ՝ եղած է ապահովութեան մէջ դնել Որբանոցն եւ կամաց կամաց յառաջ տանիլ զայն: Հարկաւ մեր աշխատութիւնք միայն այն ժամանակ եւ միայն այնքան կրնան օգտակար լինել երբ եւ որքան մեր ազգայինք իւրեանց առատաձեռնութիւն շարունակեն եւ առաւել եւս առատացնեն դէպ ի սոյն հասատութիւն: Տեղեկագրոյս բարեսէր ընթերցողք պիտի տեսնեն որ նոյն իսկ այս միամեայ ժամանակին մէջ ակնկալուածէն աւելի արդիւնաբեր եղած է այն փոքրիկ դրամագլուխ որ մեր տրամադրութեան ներքոյ դրուած էր: Սակայն ինչ՛քան դժուարութիւն կը կրենք նոյն իսկ այս փոքրիկ գումարը ձեռք բերելու որով կաշխատինք ներկայ ժամանակիս ամենակարեւոր պէտք մը լցուցանել:

Դարով Որբանոցի կառավարութեան՝ խնամակալութիւնս անդադար կը թղթակցի Տեսչի եւ Տնօրէն Խորհրդոյն հետ, կարեւոր խնդրոց մէջ հրահանգներ տալով եւ տեղեկութիւն ստանալով: Ամիսն անգամ մը խնամակալութիւնս

կը ժողովուի եւ յարուցեալ խնդիրներ կը լուծի եւ օգտակար որոշումներ կը տայ:

Ուրախ ենք որ հիմայ Կիպրոսի մէջ Տնօրէն Խորհուրդ մը ունինք որ Որբանոցի կանոնաւորապէս ընթանալու վրայ ի մօտոյ կը հսկէ եւ մեր գործն մեծապէս կը դիւրացնէ: Որեւէ մարդկային հաստատութիւն ասկէ աւելի կանոնաւոր եւ վստահութեան արժանի դիրքի մէջ չէր կրնար դրուիլ:

Այժմ կը մնայ բարեբարաց որ մեզ իւրեանց առատապոյն նուէրներովն աջակցին, որպէսզի այն հազարաւոր որբերէն որ տակաւին ապաստանարան մը գտած չեն՝ գէթ մի քանիսն եւս խլենք կորստեան ժանիքներէն եւ ապագայ հայ սերունդն ըստ կարի պահպանենք:

Մեր խորին շնորհակալութիւն յայտնելով Կրբարան—Որբանոցիս բոլոր բարեբարաց եւ միանգամայն նոցա ամենեցուն որ բանիւ կամ գործով հաստատութեանս բարեկամ հանդիսացած են՝ ջերմապէս կը յանձնարարենք նոցա Տեղեկագրոյս ընթերցումն: Մասնաւոր շնորհակալութիւն պարտիք նաեւ Տնօրէն Խորհրդոյ Պաս. անդամոց որ մարդասիրաբար յանձն առած են Կրբարան—Որբանոցիս ի մօտոյ հսկելու նոքա:

Մանչեսթր, 5 Մայիս 1898.

Խնամակալութիւն Ազգ. Կրբարան—Որբանոցին
որ ի Կիպրոս:

ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ Ա. ՇՐՋԱՆԻ

Արժ. Նախագահի եւ Մեծ. անդամ
Խնամակալութեան
Ազգային Կրբարան-Որբանոցին Կիպրոսի
Ի ՄԱՆՉԵՍԹՐ.

Տեսք,

Պատիւ ունիմ Ձեր Նկատողութեան Ներկայացնելու Հաստատութեանս առաջին Տեղեկագիրը, որ կը բովանդակէ 1897 Մարտ 18 — 1898 Մարտ 1 տեսչ շրջանը:

ՎԱՀԱՆ ԹԻՒՐԹՃԵԱՆ
Տեսուչ.

12 Ապրիլ 1898,
ՆԻԿՈՍԻԱ (Կիպրոս).

ԲԱՑՈՒՄ

Կրթարան-Որբանոցին առաջին տարուան ծախուց գումարը հանգանակութեամբ պատրաստելու եւ յետոյ բացումը կատարելու համար 1896 Հոկտ. 22ին մեկնած էի Անգլիայէն՝ 'ի ձեռին ունենալով Լոնտոնի Մատնաժողովին յայտարարագիրը եւ ուրիշ յանձնարարական թղթեր։ Հանգանակութեան գործին համար Ֆրանսայի եւ Եգիպտոսի մէջ երեք ամիսէ աւելի մնալու ստիպուած լինելով՝ 1897 Յունուարի վերջին օրն էր որ հասայ Կիպրոս։ Այս տեղ մէկ ու կէս ամիս զբաղեցայ կարեւոր նախապատրաստութիւններով եւ մանաւորապէս՝ տեղական Տնօրէն Խորհուրդ մը կազմելու աշխատութեամբ։ Դժբաղդաբար զանազան պատճառներ կը դժուարացնէին այդ մարմնոյ վերջնական կազմակերպութիւնը, եւ որպէս զի գործն աւելի եւս չը յետաձգուի՝ Մարտ 18ին վարձեցի յատուկ բնակարան մը՝ ոպասուած որբ եւ թոչակաւոր աշակերտները ընդունելու համար։ Ասոնք հնարաւորեցին հասան եւ Ապրիլ 18ին սկսաւ կանոնաւոր դասախօսութիւնը։ Սրժ. Դեւոնդ յանանայ Տէր Նանապետեան՝, որ այն մինչոցին այստեղ հաստատուած եւ Առաջնորդական փոխանորդ նշանակուած էր՝ իր աջակցութիւնը նուիրեց այս գործին։

Հաստատութեանս բացման հանդէսը, զոր կանխաւ արտօնած էր Պատ. Խնամակալութիւնը՝ կատարուեցաւ բաւական ուշ, այն է տարւոյս Փետրվ. ամսոյ 6ին։ Ուրախ եմ յայտնելու թէ այս հանդէսը, որ միտ դամայն առիթ կ'ընծայէր տեղւոյս հայ գաղթականութեան ներկայացնելու մեր գործը՝ շատ նպաստաւոր տպաւորութիւն առաջ բերաւ։ Կիպրոսի Կրթական Տեսուչ Գերամեծար Մր. Սբենոբը եւս, որ ներկայ էր, թէ՛ բերանացի

կերպով եւ թէ՛ գրաւորապէս մեծ գոհունակութիւն յայտնեց աշակերտաց բարեկրթութեան եւ յառաջդիմութեան մասին։ Պատ. Թաղ. Խորհուրդն ալ, ինչպէս հանրակրթական ձեռնարկեց մի հանդանակութեան, որու արդիւնքը կը տեսնուի նուիրատուութեանց շարքին մէջ, եւ որ չէ փակուած տակաւին։

ԲՆԱԿԱՐԱՆ

Քաղաքիս հայոց թաղին մէջ յարմար տեղ մը չը գտնուելուն համար, յունայ թաղին մէջ վարձուած էր առժամանակեայ տուն մը, տարեկան 18 ոսկիով։ Վեց ամիս վերջ, Որբանոցը փոխադրուեցաւ հիմակուան չէնքը, որ ունի ընդարձակ եւ ծառազարդ բակ եւ լուսաւոր ու հովասուն սենեակներ։ Այս չէնքն երբեմն կը ծառայէր իբր ոստիկանութեան պաշտօնատուն՝ տարեկան 60 անգլ. ոսկի վարձքով, յետոյ անգլիայ ոց Քլիւպ՝ 45 ոսկիով։ Մենք կը վճարենք 30 ոսկի վարձք։ Տեղացի իրազեկ ազգայինք կը հաստատեն որ Որբանոցիս յատուկ նպատակայարմար չէնք մը կառուցանելու համար 300 ոսկի բաւական պիտի լինի։

ՈՒՍԱՆՈՂՔ

Բացի Կիպրոսարնակ երիտասարդներէ, ունինք 27 պիչերոթիկներ. 15ը անթոչակ եւ 12ը թոչակաւոր։ Անթոչակներու 11ը որբեր են եւ 4ը վկայեալ չ ունի ծնողաց զաւակներ։ Այս վերջիններն ընդունելու հարկադրուած էինք՝ նկատելով իրենց ուշիմութիւնը եւ ուրիշ նպաստաւոր հանգամանքները։ Այսու հանդերձ ապա երկու քին համար կէս կէս թոչակ պիտի ստանայ

յառաջիկայ չրջանէն սկսեալ։ Կանոնագրքի տրամադրութեան համեմատ որբերու թիւը մինչեւ 20 պիտի հասցնենք հետզհետէ։

Տարւոյս ընթացքին մէջ Կրթարան—Որբանոցէս արձակուեցան երկու որբեր, մին՝ յառաջանալու անընդունակ դասուելուն եւ միւսը՝ ջղային հիւանդութեան մը ենթակայ դտնուելուն համար։ Թէեւ ուսանողաց առողջական վիճակն առ հասարակ գոհացուցիչ կը գտնուի, բայց եւ այնպէս պատահած են հիւանդութեանց դէպքեր որոնք բժշկական այցելութեանց եւ խնամոյ պէտք գոյացուցած են։ Այս առթիւ խորին շնորհակալութեան արժանի է Պ. Տօքթ. Ռ. Ուրֆալեան որ վերջին չորս ամիսներու միջոցին անձնուիրաբար ընծայեց հարկ եղած բժշկական խնամքները։

Մանաւոր ուրախութեամբ կը յիշատակեմ որ ամբողջ տարեշրջանի մէջ ուսանողաց վարքն ու բարքը եւ կարգապահութիւնը գոհունակութեան արժանի գրանուած են։

Ոչնուազ գոհացուցիչ է անոնց հմտութեան աստիճանն ու մասնաւորապէս կարողութիւնն ալ, բազդատելով իրենց մուտքի ժամանակին հետ, եւ մանաւանդ նկատելով որ Նոյեմբերի սկիզբէն ի վեր օրուան մէկ մասն արհեստական վարժութեանց յատկացուած է։ Այժմ ունինք երեք դասարան, որոնց բարձրագոյնը կ'զբաղի հետեւեալ առարկաներով։

Հայերէն. — Տարրական քերականութիւն, ընթերցումն եւ բացատրութիւն, ուղղագրութիւն, շարադրութիւն, ուսումն ի բերան ընտրեալ հատուածոց։

Թուրքերէն. — Ընթերցումն հանդերձ բացատրութեամբ, գիր եւ ուղղագրութիւն։

Անգլիերէն. — Թարգմանութիւն, գիր, ուսումն ի բերան ընտիր հատուածոց։

Կրօնք. — Պատմութիւն հին կտակարանի, տարրական գիտելիք Հայաստանեայց եկեղեցւոյ դաւանութեանց, կարգաց եւ խորհրդոյ մասին։

Իրագիտութիւն. — Երկիր, իր արտադրութիւնք, տեսակք կենդանեաց, բուսոց եւ մետաղաց։

Աշխարհագրութիւն. — Ասիական եւ եւրոպական Թուրքիա, Կիպրոս, ընդհանուր ծանօթութիւնք աշխարհի բնական մասանց վրայ։

Ազգ. Պատմութիւն. — Հայկազանց եւ Արշակունեաց շրջանների գլխաւոր դէպքերը։

Առողջաբանութիւն. — Համառօտ գիտելիք Առողջապահութեան եւ մարդկային Բնախօսութեան վրայ։

Գեղագրութիւն. — Հայերէն, Թուրքերէն, եւ Անգլիերէն։

Գծագրութիւն. — Երկրաչափական ձեւեր, կահեր, անօթներ, մարմնոյ մասեր (ընդօրինակութեամբ)։

Երգեցողութիւն. — Եկեղեցական եւ մանկական երգեր։

Թուագիտութիւն. —

ԱՐՀԵՍՏԱԿԱՆ ՄԻԻՊ.

Շարաթէ զատ ամեն օր արհեստական վարժութիւնք կսկսին ժամը 3ին (յետ միջօրէի) եւ կը տեւեն 2 ժամ կամ աւելի։ Աշակերտք երեք դասի բաժնուած՝ կը հետեւին կօշկակարութեան, գերձակութեան եւ ատաղ-

ձագործութեան։ Այս աշխատութիւններէն քիչ չատ օգուտ ալ քաղեցինք. աշակերտք իրենց կօշիկներու եւ զգեստուց պատռատութեան մասին սկսան յաջողապէս օգնել իրենց վարպետներուն, եւ յոյս կայ որ քիչ ատենէ բաւական վարժ ազատներ ունենանք։ Աստղագործութիւնը միեւնոյն համեմատութեամբ արդիւնաւոր չեղաւ յարդ, դիտաւորապէս այն պատճառաւ որ չուկայի մէջ վաճառելի կտոր պատրաստելու համար աւելի դրամագլուխ հարկ է։

Յիշեալ երեք արհեստներէն զատ՝ ունինք Շերամաբուծութիւն ուսանող խումբ մը, մեր բարձրագոյն կարգի աշակերտներէն։ Ատոնք որոշեալ ժամերու մէջ կը յաճախեն Կիպրոսի շերամաբուծական վարժարանը, որ կը գտնուի ընդ անօրէնութեամբ Մեծ. Գ. Սալմասլեանի, ճարտարապետ—երկրագործ Մոնրեալիէի հսկողութեանն։ Տեսական դասախօսութեանց աւարտումէն յետոյ՝ աշակերտները մասնագէտ ուսուցչի մը խնամոց ներքեւ գործնական վարժութիւններ ալ պիտի կատարեն եւ յետ քննութեան պիտի ստանան վարժարանին յատուկ վկայականը։

ՏՆՕՐԷՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Սմեն Ս. Պարթարքին նոյնպէս եւ Պատ. Խնամակալութեանդ հաղորդած էի արդէն այն դիմումները, զորս կատարած եմ մի տեղական վարչութիւն կազմելու համար։ Գոհունակութեան արժանի է որ մեր Կանոնագրի 22րդ յօդուածի արամադրութեան համաձայն՝ վերջապէս ունեցանք Տնօրէն Խորհուրդ մը, անդամակցութեամբ տեղացի երեք նշանաւոր ազգայնոց։ Կիպրոսի Թաղական Խորհրդոյ Մեծ. Առենապետն

թէեւ կառավարական բարձր պաշտօնի մը զբաղումներով պաշարուած՝ հաճեցաւ, ըստ փափագի Պատ. Խնամակալութեանդ, ընդունիլ Տնօրէն Խորհրդոյ նախագահութիւնն, մինչեւ ցընտրութիւնն նոր Առաջնորդի։ Այս առթիւ կը պարտիմ շնորհակալութիւն յայտնելու իմ հայրենակից այն ազնիւ պարոններուն, որոնք վերջերս կղզւոյն մէջ հաստատուած լինելով՝ իբրեւ առժամանակեայ վարչութեան անդամներ աշխատեցան եւ իրենց աջակցութիւնն ընծայեցին ինձ։

ԾԱԽՈՒՑ ՀԱՇԻՒՆԵՐԸ

Նորակազմ Տնօրէն Խորհուրդը նոր տարեշրջանէն սկսած է ստանձնելու Կրթարան—Որբանոցիս անմիջական հսկողութիւնը, մատակարարութիւնը եւ ընթացիկ գործոց կարգադրութիւնը։ Ուստի քանի որ առաջին չրջանի ծախքերը կատարուած են իմ ձեռօք եւ կամ իմ անձնական պատասխանատուութեան ներքեւ՝ անոնց հաշիւը ներկայացուցի քաղաքիս Թաղական Խորհրդոյ քննութեանը։ Շնորհակալ եմ որ Պատուաբժան Խորհուրդը երեք գիշեր յատուկ նիստ ըրաւ եւ հատատութեանս տոմարները քննելէ յետոյ՝ միաձայն հաչուեկշիռը վաւերացուց պաշտօնապէս։ Ըստ այդ հաշուեկշռին, որու վաւերացեալ մի օրինակը Պատ. Խնամակալութեանդ ուղարկած եմ արդէն՝ 1897 Մարտ 18—1898 Մարտ 1 չրջանին մէջ Որբանոցիս համար ծախսուած է 60,809 ½ գրուշ կիպրական, որ է 334 անգլիական ոսկի, 2 շիլին եւ 4 ու կէս բէնի։ Այս գումարի մէջ նշանակուած չեն այն ծախքերը, զորս կատարած եմ Լմնասանէն Կիպրոս ուղեւորելուս եւ վերադառնալուս եւ հանգանակութեան համար Ֆրանսայի եւ Եգիպտոսի

մէջ մնալուս առթիւ։ Զը հաշուելով այդ բացառիկ ծախքը, նոյնպէս վերնշանակեալ 334 ոսկիէն զեղջելով կամ կարասեաց, պատրաստ պաշարի, արհեստական ու գպրոցական առարկաներու եւ այլ մի քանի բացառիկ ծախքերու գումարը, — մօտաւորապէս 59 ոսկի — կը մնայ 275 ոսկի ծախք, միջին հաշուով 22 աշակերտի համար, որ է աշակերտի գլուխ 12 ½ անգլ. ոսկի։

Յաւ կը յայտնեմ որ հասատատութեանս այս առաջին շրջանին մէջ Կիպրոս կղզին կը տառապի արտաքոյ կարգի թանգութեամբ, եւ մեր ուսեռսի ծախուց գումարն ալ ենթադրուածէն աւելի բարձր եղաւ։ Այս մասին կարելի եղած ուրիշ խնայողութիւններն ի զարթ գնելու համար՝ նոյեմբերէն ի վեր Որբանոցին մէջ չինել տուած ենք փուռ մը, ուր պէտք եղած հացը չուկայէն աւելի աժան գնով կը պատրաստուի։ Երբեմն հայագործ վարպետ մը օրականով կաշխատէր այս գործին. հիմա՝ առանց վարձի կը պատրաստուի հացը, աշխատութեամբ աշակերտաց որոնց ոմանք բաւական վարժուեցան այս արհեստին։ Որբանոցի փոքրիկ բանջարանոցն ալ քիչ շատ օգտակար եղաւ իր արտադրութիւններով։

Ցաւալի է որ գնելը մինչեւ յաւաջիկայ Օգոստոս իրենց սովորական ասուիճանը իջնեն եւ Տնօրէն Խորհրդոյ ուշադրութեան նոր միջոցներ ալ գտնելով՝ մեր երկրորդ տարեշրջանի մէջ համեմատաբար նուազ ծախք ունենանք։

ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՅՑ

ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ ԺԱՄ

6	—	6. 30	Զարթնում եւ լուացում։
6. 30	—	7. 30	Սերտողութիւն։
7. 30	—	7. 45	Նախաճաշ։
7. 45	—	8	Առաւօտեան աղօթք եւ բարեյաջողութիւն։
8	—	9. 30	Դասախօսութիւնք։
9. 30	—	9. 45	Հանգիստ։
9. 45	—	12	Դասախօսութիւնք։

ԵՐԵՄՈՅԵԱՆ ԺԱՄ

12	—	1. 30	Ճաշ եւ զբօսանք։
1. 30	—	3	Դասախօսութիւնք։
3	—	5	Արհեստական վարժութիւնք։
5	—	6	Զբօսանք։
6	—	7	Ընթրիք եւ հանգիստ։
7	—	8	Սերտողութիւն։
8	—	9	Հանգիստ։
9	—		Ննջել։

Երեքշաբթի օրերը մէկ ժամ յատկացուած է աշակերտաց իրերաքննութեան։ Շաբաթ օրերը մէկ ժամ հրապարակային ընթերցման եւ արտասանական վարժութեան։

Շաբաթ օրերը ժամը 3էն վերջ կը դադրին աշխատութիւնք։

Կիրակի եւ տօն օրերն աշակերտք առտուն կ'առաջնորդուին Ս. Եկեղեցի. կէսօրէն յետոյ՝ ընդհանրապէս պտոյտի կ'ելլեն քաղաքէն դուրս։

ՀԱՅՈՒԵԿՇԻՈ ԱՌԱՋԻՆ ՇՐՋԱՆԻ

(1897 *Mars* 18 — 1898 *Փետրուար* 28)

ՄՈՒՏՔ

ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻՆ 182 ԴՐՈՒՇԻՆ

	Դրուշ	Փրյ.	Դրուշ	Փրյ.
ՆՊԱՍՏՆԵՐԷ				
Լոնտոնի ազգայիններէն ստացուած	7.826	—		
Բարիզի » »	9.360	—		
Գանիրի » »	12.157	—		
Աղեքսանդրիոյ » »	1.530	—		
Բարիզի Կեդրոնական միութենէն	3.600	—		
Մարսիլիայի ազգայիններէն ստացուած	3.312	—		
Նիկոսիոյ մէջ անգլիացի Օր. Բաֆէն	182	—	37.967	—
Գրքերու վաճառման արդիւնք	223	20	223	20
Թոռակաւոր աշակերտներէ գանձուած	14.724	—	14.724	—
Զրիսվարժ երկու աշակերտաց հագուստին համար գանձուած	364	—	364	—
Մանչլիսթրլէն Պաս. Խնամակալութենէն ստացուած	7.280	—	7.280	—
			60.558	20
ԶԱՆԱԶԱՆԱՑ ՎՃԱՐԵԼԻ			251	—
			60.809	20

	Դրուշ	Փրյ.	Դրուշ	Փրյ.
ԲՆԱԿԱՐԱՆԻ ՎԱՐՁՔ			4.694	—
ԿԱՀԿԱՐԱՍԻՔ				
Մանեակալներ, անկողիններ, եւ ննջարանի այլ պէտքեր	4.276			
Գրասեղաններ, նստարաններ եւ ուսումնարանի կահեր	1.572			
Սեղանատան սպասներ, խոհանոցի անօթներ	1.451		7.299	—
ՁԳԵՍՏԵՂԷՆՔ				
Համազգեստ եւ պատմուէ շապիկներ	1.478	10		
Ճերմակեղէնք, գլխարկ, կօշիկ	1.956	—	3.434	10
ԴԱՍԱԿԱՆ ԱՌԱՐԿԱՆԵՐ			1.935	20
Գիրք, թուղթ, քարտէս, գծագր. նիւթեր եւայլն				
ՈՒՏԵՍՏԻ ԾԱԽՔ			22.566	—
Միջին թուով 22 ուսանողի համար				
ՁԱՆԱԶԱՆ ԾԱԽՔԵՐ				
Լուսաւորար, բաղնիք, օճառ, սափրիչ	1.154	30		
Բժիշկ եւ դեղ	345	—		
Հացի փուռ շինելու եւ հացագործի վարձ	241	30		
Թղթակցութեանց համար	525	10		
Քարիւղ, փայտ, ածուխ	1.582	—		
Պատահական ծառայութիւնք, փոխադրութիւնք, բանջարանոցի, կլայեկի, հնամարկաւի ծախքեր, ներկ, լուցկի, նրագ, շիշ եւայլն եւայլն	1.485	—	5.333	30
ԱՐՀԵՍՏԱՆՈՑ				
Կօշկակարութեան. գործիք, ապրանք եւ վարպետի վարձ	1.402	20		
Դերձակութեան. գործիք, նոր համազգեստի համար ապրանք եւ վարպետի վարձ	1.973	30		
Աստղագործութեան. գործիք, աստղ եւ վարպետի վարձ	1.194	30	4.571	—
ՊԱՇՏՕՆԷԻՑ ԲՈՇԱԿՆԵՐ				
Տէր Դէւոնդ հօր, 1 Մայիս — 31 Յուլիս	600			
Պ. Ս. Պապաքեհանին, 1 Յունիս — 28 Փետրուար	3.276			
Պ. Ս. Զէօմլէքեհանին, 10 Մայիս — 28 Փետրուար	2.639			
Պ. Մ. Տէր Եղեկիէլեանին, 1 Յունիս — 30 Հոկտ.	2.002			
Խոնարհին, 18 Մարս — 28 Փետրուար	2.243			
Տնտեսուհիին, 1 Դեկտ. — 28 Փետրուար	216		10.976	—
			60.809	20

Բռնգամիս Կեթարան—Ղրանոցին ապն հաստատեցիր Պրն. Վ. Գիւրքեանի կողմէ Խորհրդոյս ներկայացուած Օրհասուին եւ Մայր տարին հեռ բաղդատելով ճշդիւ համաձայն լինելն ստուգած եւ տան վարձի եւ պաշտօնէից ամսականներու համար նշանակեալ գումարներու ճշդութեանը գնամբ տեղեկանալով, իսկ ուսեսի եւ այլ ծախսուց համար ցուցուած գումարներն ալ հաստատելիք պէտքերուն եւ տեղւոյս ընթացիկ գիներուն հետ բաղդատմամբ բանաւոր եւ չափաւոր, նոյն իսկ խնայողական նկատած լինելով, աս կը վաւերացնենք: Ի դիմաց Թաղական Խորհրդոյ

18(30) Մարս 1898, Նիկոսիա (Կիպրոս):

(ԱՆԴԻՍ) Թաղ. Խորհրդոյ

ԱՏԵՆԱԳԻՐ ԱՏԵՆԱՊԵՏ

ԱԲԳԱՐ ԿԻՒԼԷՋԵԱՆ Ա. ԻՒՔԻՒՃԵԱՆ

ՏՆՕՐԷՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ Ի ՆԻԿՈՍԻԱ

Տեսուչ

Աբիսողոմ Իսթիւճեան	*Նախագահ*
Աբգար Կիւվէկեան	*Գանձապահ*
Յարութիւն Մելիքեան	*Անդամ*
Վահան Բիւրքճեան	*Քարտուղար*

ՈՒՍԱՆՈՂՔ

Գ. ԴԱՍԱՐԱՆ	ՀԱՅՐԵՆԻՔ	ՎԻՃԱԿ
1 *Յարութիւն Էթմէքճեան*	*Քիլիս*	*Որբ անթոչակ*
2 *Յակոբ Մէրաէնեան*	*Գէյլան*	» »
3 *Դանիէլ Գարամանուկեան*	*Այնթապ*	» »
4 *Լութֆիկ Գրիմրզեան*	*Իսկէնտէրուն*	*Զքաւոր անթոչակ*
5 *Տօնապետ Թոմաճանեան*	*Խարբերդ*	*Թոչակաւոր*
6 *Կարապետ Գունտաղճեան*	*Անտիոք*	»
7 *Յովհաննէս Լէյլէկեան*	*Այնթապ*	»
8 *Սահեան Մարտիրոսեան*	*Ակն*	»
9 *Մովսէս Սուլթանեան*	*Նիկոսիա*	*Երթեւեկ*

Բ. ԴԱՍԱՐԱՆ	ՀԱՅՐԵՆԻՔ	ՎԻՃԱԿ
10 *Ռափայէլ Փիլիպոսեան*	*Սողուրլու*	*Որբ անթոչակ*
11 *Պօղոս Աղէքսանեան*	*Մարաշ*	» »
12 *Սեդրաք Աճէմեան*	*Տիարպէքիր*	» »

13 *Յակոբ Շամլեան*	*Իսկէնտէրուն*	*Որբ պաշտպանեալ*
14 *Տիգրան Թօփալեան*	*Կիւրին*	*Զքաւոր անթոչակ*
15 *Սահակ Սահակեան*	*Տարսոն*	» »
16 *Աղեքսանդր Շամլեան*	*Իսկէնտէրուն*	*Թոչակաւոր*
17 *Ռափայէլ* »	»	»
18 *Արշակ Գալուստեան*	*Արաբկիր*	»
19 *Արմենակ Ալպոյաճեան*	*Կեսարիա*	*Երթեւեկ*
20 *Յովհան. Բիւրլէզիզեան*	*Տիարպէքիր*	»

Ա. ԴԱՍԱՐԱՆ	ՀԱՅՐԵՆԻՔ	ՎԻՃԱԿ
21 *Յակոբ Ոսկիեան*	*Մարաշ*	*Որբ անթոչակ*
22 *Գասպար Կարապետեան*	*Պաղչէ*	» »
23 *Արմենակ Աթանասեան*	*Ատանա*	» »
24 *Դաւիթ Վարդեվառեան*	*Մարաշ*	» »
25 *Լեւոն Շալճեան*	*Տիարպէքիր*	» »
26 *Սարգիս Պետրոսեան.*	*Հասանպէյլի*	*Զքաւոր անթոչակ*
27 *Սեդրաք Պօղիկեան*	*Իսկէնտէրուն*	*Թոչակաւոր*
28 *Միսաք* »	»	»
29 *Յովհաննէս Ադամեան*	*Քէսապ*	»
30 *Գրիգոր Աղամանեան*	*Արաբկիր*	»
31 *Յովսէփ Հէքիմեան*	*Տիարպէքիր*	*Երթեւեկ*
32 *Տիգրան Սուլթանեան*	*Նիկոսիա*	»

ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆՔ

Ի նպաստ հաստատութեանս մինչեւ այսօր ընդունուած նուէրներու մանրամասնութիւններն ստորեւ են.

Ի ԼՕՆԴՈՆ

	ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ
Մեծ. Ն. Ներսէսեան	20
„ Հայ սմն	10
„ Տոքթ. Բաղանիթարեանց	5
„ „ „ (դարձեալ)	5
„ Հայ սմն	3
„ „ „ (դարձեալ)	3
„ Կ. Գրագէսեան	3
„ Մովսէս Ներսէսեան	2

Ի ՌԱՓԻԶ

	ՖՐԱՆԿԻ
Պատ. Կեղբ. Միութիւն Ի Բարիզ Լանտանէ Մեծ. Ներսէս Ներսէսեանի միջոցաւ	500
Ազն. Տիկին Թագուոր փաշա	300
Պատ. Բարեգործական ընկերութիւն	200
Մեծ. Ռ. Մարկասեան	200
„ Յ. Յոսէփեան	150
„ Իշխան Գ. Լուսինեան	100

	ՖՐԱՆԿԻ
Մեծ. Յ. Իսկէնտէր	100
„ „ „ (դարձեալ)	50
„ Ա. Էդնայեան	100
„ Կ. Բէհլիվանեան	50
„ Թրնկրը եղբարք	40
„ Ի. Գ.	20
Երեք բարեսէր ազգայինք	30
Մեծ. Ա. Կիւրճեան	10
„ „ „ (դարձեալ)	10
„ Ղազարոս եղբարք	20

Ի ՄԱՐՍԷՅԼ

	ՖՐԱՆԿԻ
Պատ. Նազարեանոյց Յանձնաժողով	200
Մեծ. Էմիլ Էքնուարի ձեռօք	60
„ Յ. Սելեան	50
„ Թէքէեան եղբարք	50
„ Գ. Հայրումեան	50
„ Գ. Հեճուպոֆ	50

Ի ԳԱՀԻՐԷ

	ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ	ՇԵԼԻՆ
Վսեմ. Տիգրան փաշա Ապրօ	15.	6
„ Պօղոս „ Նուպար	10.	4
„ Եագուպ „ Արթին	5	—
„ Հայ սմն	10	—

	ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ ՇԵԼԻՆ	
Մեծ. Պօղոս էֆ. Կարապետեան (հանդուցեալ)	5	—
„ Արիստակէս էֆ. Աղարեան (հանդուցեալ)	5	—
Աղն. Տիկին Բըրլանդի Քըմքըմեան	4	—
Մեծ. Եպրուպեան եղբարք	3	—
„ Սեդրակ Դաւիթեան	2	—
„ Մովսէս Անանեանց	2	—
Աղն. Տիկին Մարի Ա. Պէրպէրեան	1	—
Մեծ. Մ. Մարկոսոֆ պէյ	1	—
„ Եուսուֆ Ազիզ պէյ	1	—
„ Տ. Սահակեան	1	—
„ Ս. Մելիքեան	—	16
„ Մ. Ադամ	—	10

ՅԱՂԵՐԱՍԱՆԴԻՆ

	ԵԳԻՊՏ. ՈՂՋ ԳԼՈՒԽ	
Վսեմ. Զէնոբ պէյ Մէրամէթճեան	200	
Մեծ. Հայկ Էքիզլէր	100	
„ Աղէքսան Ճէվահիրճեան	100	
„ Միհրան Դալֆաեան	100	
„ Հայ ումն	100	
„ Գ. և Գ. Մելգոնեան	100	
„ „ „ (դարձեալ)	96.	20
„ Զ. Սրվաղլեան	40	
„ Յ. Ճնորհքեան	20	

	ԵԳԻՊՏ. ՈՂՋ ԳԼՈՒԽ	
Մեծ. Հայ ումն	20	
„ „ „	20	
„ Ֆարհատ	20	

Ի ՄԱՆՉԵՍՏԷՐ

	ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ ՇԵԼԻՆ	
Մեծ. Մարտիրոս Թոքատեան	10	—
„ Թօքալեան եղբարք	20	—
„ Յովհաննէս Անդրէասեան	20	—
„ Ֆրնտրքլեան եղբարք	10	—
„ Ս. Եալտըզճեան	10	—
„ Մ. Մանուկեան	10	—
„ Ս. Մանուկեան և որդիք	10	—
„ Ս. Եղիազարեան	10	—
„ Ս. Իբլիքճեան	10	—
„ Գ. Գրիգորիսեան	10	—
„ Մ. Աղնաուրեան	8	—
Արեւելեան վաճառականաց ընկերութիւն	9.	11
Մեծ. Գրիգոր Աչքճեան, ի Թրանսվալ	—	10
„ Մարտիկ Քարայեան	—	10

Ի ՎԻԵՆՆԱ.

Մեծ. Գ. Ճերմակեան	2	—

Ի ԵՐԿՈՍԻՍ (Կիպրոս)

Անգլիայի Օր. Բաք	1	—

Ի ԵՐԿՈՒՍԻՆ (*)

ՊԱՏ. ԹԱՂ. ԽՈՐՇՐԴՈՅ ԿՈՂՄԷ ԲԱՑՈՒԱԾ ՀԱՆԳԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆ

	ԱՆԳԼ.	ՈՍԿԻ	ՇԻԼԻՆ
Ս. Եկեղեցւոյ մեռուկէն	1	—	
Մեծ. Աբիսողոմ Իւթիւճեան	1	—	
Աղն. Տիկին Իւթիւճեան	—		10
Մեծ. Դանիէլ Սալմասլեան	1		10
„ Հայ ոմն	1.		5
„ „ „	1.		1
„ Պօղոս Երամեան	1	—	
„ Յարութիւն Մելիքեան	1	—	
„ Հայ ոմն	1	—	
„ Լեւոն Բարսեղեան	—		16
„ Ենովք Ճիլաճեան	—		10
„ Աբգար Կիւմէկեան	—		10
„ Հայ ոմն	—		10
„ Կարապետ Նիկողոսեան	—		5
„ Յակոբ Երամեան	—		5
„ Մինաս Դրիգորեան	—		5
„ Մագսուտ Տեփանեան	—		5
„ Յովհաննէս Աշճեան	—		5
„ Յարութիւն Եսայեան	—		4
Աղն. Տիկին Մարիամ Պէրկամալեան	—		3

(*) Այս հանգանակութիւն շարունակելի լինելուն համար ի հաշիւ առնուած չէ:

	ԱՆԳԼ.	ՈՍԿԻ	ՇԻԼԻՆ
Մեծ. Ալիքսան Հայրապետեան	—		3
„ Յակոբ Յովսէփեան	—		2
„ Հայ ոմն	—		2
„ Գէորգ Շահինեան	—		1
„ Զենոբ Համբարձումեան	—		1
„ Հաճի Պետրոս Յակոբեան	—		1

ԱՅԼԵՒԱՅԼ ՆՈՒԷՐՆԵՐ

Արժ. Խաչէն վարդապետ Փոքրիկեան, Նախկին Առաջնորդ Կիպրոսի. — Մէկ ոչխար, մէկ գոտի կտաւ:

Միացեալ ընկերութիւնք և Դրենական յանձնաժողով Ազգ. Պատրիարքարանի ի Կ. Պոլիս. — Մէկ սնուցուկ զանազան դասագրքեր:

British and Foreign School Society *ի Լոնտոն. — Աշխարհագրական և բնապատմական քարտէսներ, անգլ. դասագրքեր և գծագրութեան առարկաներ (գումար արժէքն £ 11. 6):*

Մեծ. Յովսէփ Իսկէնտէր, 'ի Բարիզ. — Մէկ օրինակ Այրարատ Հ. Աղիշանի:

Աղն. Տիկին Յուլիանէ Կիւմէկեան, ի Նիկոսիա. — 66 թաշկինակ պարզ և մեսամասաւոն, 24 փողկապ.

Մեծ. Յակոբ Երամեան, ի Նիկոսիա. — Մէկ գոտի խաստա:

Մեծ. Մ. Մամուրեան, յ'Իզմիր. — Մէկ օրինակ Արեւելեան Մամուլ:

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՀԱՇՈՒԵԿՇԻՌ

	Անգլ. ոսկի	Շիլ.	Բլեր
1897 Օգոստ. 30. — Տիար Քիւրքճեան ի մինչ յարդ հաւաքած եւ Խնամակալութեան ներկայացուցած հաշուոյն գումարը	270.	19.	10
	270.	19.	10
1897 Սեպտ. 1. — Խնամակալութեան յանձնուած վերոյիշեալ հաշուոյն կշիռ գումարը	204.	9.	10
1898 Փետր. 28. — 1897 Սեպտ. 1է յետոյ Խնամակալութեան հաւաքած նպաստներու գումարը	152.	14.	7
Խնամակալութեան ձեռօք մի թոշակաւոր աշակերտի հաշուոյն ստացուած կիսամեայ . . .	6.	—	—
1898 Փետ. 28. — Կիպրոսի մէջ թոշակաւորներէն եւ գրքերու վաճառումէն ստացուած գումարը 15311 ½ գրուշ	84.	3.	—
1898 Փետ. 28. — Կիպրոսի մէջ ստացուած նպաստ Գահիրէէն Տիկին Փ. Գրիգորեանէ . . . 4			
Անգլիայի Օր. Բաքէ 1			
—	5.	—	—
	452.	7.	5

Մանչէսթր, 30 Ապրիլ 1898

	Անգլ. ոսկի	Շիլ.	Բլեր
1897 Օգոստ. 30. — Նպաստ հանդանակելու համար Տիար Քիւրքճեանի Լընտըն, Բարիզ, Մարսէյլ եւ Եգիպտոս կատարած 4 ամսեայ ճանապարհորդութեանց ծախքի	59.	5.	—
Որբոց համար փոխադրութիւն եւ այլ ծախք .	7.	5.	—
1897 Օգոստ. 30. Խնամակալութեան յանձնած .	204.	9.	10
	270.	19.	10
1898 Փետ. 28. — Կրթարան—Որբանոցին կահ կարասեաց եւ 11 ½ ամսեայ ծախուց հաշիւը, Տիար Քիւրքճեանէ ներկայացուած եւ Կիպրոսի Ազգ. Թաղ. Խորհրդոյ քննութեամբ վաւերացուած եւ կնքուած 60809 ½ գրուշ	334.	2.	4
Կանոնագրոյ ապագրութեան, թղթի եւ այլ ծախքերու համար	5.	7.	6
1898 Փետ. 28. — Գանձապահ Տիար Ս. Եղիազարեանի քով պատրաստ դրամ	112.	17.	7
	452.	7.	5

Ի դիմաց Խնամակալութեան

ՅՈՎՀ. ԱՆԴՐԷԱՍԵԱՆ Պատուակալ Քարտուղար

ՍԱՐԳԻՍ ԵՂԻԱԶԱՐԵԱՆ Գանձապահ

2013